

963

Проект

Оприлюднено

«09» 06 2021 року

п. 1

СУМСЬКА МІСЬКА РАДА
VIII СКЛИКАННЯ _____ СЕСІЯ
РІШЕННЯ

від
м. Суми

№ 215-МР

Зорид. Висн. – 965-968 стор.
Заперечення – 969-974 стор.

Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019 року

У зв'язку із недодержанням виконавчим комітетом Сумської міської ради принципів державної регуляторної політики, незабезпеченням здійснення державної регуляторної політики в частині належної підготовки аналізу регуляторного впливу, що полягає у відсутності об'єктивного розрахунку очікуваних витрат та вигод суб'єктів господарювання, громадян та держави внаслідок дії прийнятого рішення, як регуляторного акту, невідповідністю розрахунку розміру витрат реальним обсягам для впровадження та виконання вимог такого рішення, використанням необґрунтованих та недостовірних відомостей за результатами консультацій з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання, встановленням економічно необґрунтованих показників допустимої концентрації забруднюючих речовин у стічних водах споживачів, що скидаються до системи централізованого водовідведення міста Суми, необґрунтованим встановленням контролю допустимої концентрації забруднюючих речовин щодо мінералізації загальної (сухого залишку) в стічних водах, що скидають споживачі до системи централізованого водовідведення міста Суми, керуючись листом Державної регуляторної служби України вих. № 1264/0/20-21 від 22.03.2021 року, ст.ст. 4, 5, 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та ст. ст. 25, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Сумська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Скасувати пункт 1 рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019 року.

2. Зобов'язати виконавчий комітет Сумської міської ради при затвердженні нових правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми дотримуватися принципів державної регуляторної політики та забезпечити належну підготовку аналізу регуляторного впливу проекту рішення з цього приводу.

3. Департаменту комунікацій та інформаційної політики Сумської міської ради (Кохан А.І.) оприлюднити дане рішення після його прийняття та підписання в «Офіційному віснику» Сумської міської ради та на офіційному сайті Сумської міської ради в мережі Інтернет в строки визначені чинним законодавством України.

4. Дане рішення набирає чинності з дня офіційного оприлюднення.

5. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради.

Сумський міський голова

О.М. Лисенко

Виконавець:

Галаєв Р.М.

09.06.2021

(підпис)

Соколов О.О.

09.06.2021

(підпис)

Ініціатори розгляду питання - депутат Галаєв Р.М., депутат Соколов О.О.

Проект рішення підготовлений депутатом Галаєвим Р.М., депутатом Соколовим О.О.

Доповідають депутати Сумської міської ради Галаєв Р.М., Соколов О.О.

Сумська міська рада
ПРАВОВЕ УПРАВЛІННЯ

майдан Незалежності, 2, м. Суми, 40030, тел.(факс) +38(0542) 700-629,
E-mail: pravo@smr.gov.ua

11.06.2021 № 57/07.01-13.01/02

Сумському міському голові
Лисенку О.М.

ЮРИДИЧНИЙ ВИСНОВОК

до проєкту рішення Сумської міської ради

«Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради
«Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого
водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019 року»

Розглянувши проєкт рішення Сумської міської ради «Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми» № 4 від 15.01.2019 року» (далі по тексті – Проєкт рішення, рішення ВК № 4, місцеві Правила) та проаналізувавши відповідні нормативно-правові акти, які регулюють порушене питання, повідомляємо наступне.

Проєктом рішення пропонується скасувати пункт 1 рішення ВК № 4 (яким затверджуються Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми), при цьому розробниками залишаються в дії пункти 2-5 рішення ВК № 4 (одним з яких втрачають чинність попередні правила, а інші носять інформаційно-організаційний характер та не регулюють правовідносини).

Відповідно до частини дев'ятої статті 59 та пункту 15 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення виконавчого комітету ради з питань, віднесених до власної компетенції виконавчих органів ради, можуть бути скасовані відповідною радою. До виключної компетенції міських рад віднесено скасування актів виконавчих органів ради, які не відповідають Конституції чи законам України, іншим актам законодавства, рішенням відповідної ради, прийнятим у межах її повноважень.

Згідно викладеної у преамбулі Проєкту рішення інформації, розробники пропонують скасувати місцеві Правила у зв'язку з недодержанням Виконавчим комітетом Сумської міської ради при їх затвердженні засад та принципів державної регуляторної політики (при цьому посилаються на лист Державної регуляторної служби України від 22.03.2021 № 1264/0/20-21) та у зв'язку із встановленням економічно необґрунтованих показників допустимої концентрації забруднюючих речовин у стічних водах, зокрема і необґрунтованим встановленням контролю допустимої концентрації забруднюючих речовин щодо мінералізації загальної (сухого залишку) в стічних водах, що скидають споживачі до систем централізованого водовідведення міста Суми.

У листі Державної регуляторної служби від 22.03.2021 № 1264/0/20-21 вказано, що пункт 4.3 та додаток 3 місцевих Правил (які визначають показники допустимих концентрацій у стічних водах споживачів), затверджених рішенням ВК № 4, не узгоджується з принципами державної регуляторної політики, а тому пропонується вжити заходів щодо приведення регуляторної діяльності Виконавчого комітету Сумської міської ради у відповідність до цих принципів в частині перегляду та встановлення економічно обґрунтованих показників допустимих концентрацій (ДК) забруднюючих речовин у стічних водах споживачів, що скидаються до системи централізованого водовідведення міста Суми.

Таким чином, підставою скасування місцевих Правил є необґрунтованість, на думку розробників, розмірів ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів, що скидаються до системи централізованого водовідведення міста Суми.

Відповідно до пунктів 4, 5 розділу I Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15.01.2018 за № 56/31508 (далі – Правила № 316), на підставі цих Правил виробник розробляє місцеві Правила приймання, в яких враховують місцеві особливості приймання та очищення стічних вод, а також визначають допустимі концентрації забруднюючих речовин, що можуть скидати до системи централізованого водовідведення. Місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов'язковими для виробників та споживачів. Виробники встановлюють кожному конкретному споживачу вимоги до скиду стічних вод до системи централізованого водовідведення на підставі вимог цих Правил, а також місцевих правил приймання.

Відповідно до пункту 1 розділу III Правил № 316 до систем централізованого водовідведення приймаються стічні води споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд, безпеки їх експлуатації та можуть бути очищені на каналізаційних очисних спорудах (КОС) виробників відповідно до вимог Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465.

Відповідно до пунктів 1, 2 розділу IV Правил № 316 виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів як найменшу з чотирьох величин: ДК забруднюючої речовини в каналізаційній мережі (на каналізаційному випуску споживача); ДК забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення (на вході в ці споруди); величини лімітів на скидання забруднюючих речовин, які визначені у дозволі на спеціальне водокористування, виданому виробнику відповідно до статті 49 Водного кодексу України; **допустимого вмісту важких металів в осадах стічних вод, що можуть використовуватися як органічні добрива згідно з додатком 3 до Правил № 316.** У разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені місцевими правилами приймання, а за їх відсутності - відповідно до вимог до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи

централізованого водовідведення, для безпечного їх відведення та очищення на КОС згідно з додатком 4 до Правил № 316.

Місцевими Правилами у пункті 4.3 визначено, що у разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах, що скидаються до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на очисні споруди м. Суми, за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені **додатком 3 до місцевих Правил**. У разі виявлення у стічних водах споживачів речовин, ДК яких не передбачені цими Правилами, виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах згідно з Правилами № 316.

Розміри допустимих концентрацій забруднюючих речовин в стічних водах, що скидають споживачі до систем централізованого водовідведення м. Суми, були встановлені у місцевих Правилах (додатку 3) відповідно до розрахунків, здійснених державним підприємством «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» та наданих у звіті «Розрахунок допустимих концентрацій забруднюючих речовин в стічних водах, що скидають споживачі до системи централізованого водовідведення м. Суми для використання в Правилах приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми» (окрім показників по хрому).

Також звітом визначено розмір ДК мінералізація загальна (сухий залишок), тоді як додатком 4 Правил № 316 такого виду забруднюючої речовини взагалі не передбачено.

Лист Державної регуляторної служби від 22.03.2021 № 1264/0/20-21 є пропозицією привести прийняті регуляторні акти у відповідність до принципів державної регуляторної політики. На пропозицію Державної регуляторної служби України було надано відповідь листом Департаменту інфраструктури міста Сумської міської ради від 29.04.2021 № 882/05.01-06. Подальшої реакції з боку Державної регуляторної служби України з цього питання не було.

Розробники Проекту рішення пропонують скасувати місцеві Правила у зв'язку з необґрунтованістю розміру ДК забруднюючих речовин, що ними встановлені. Разом з тим, такі показники були обраховані державним підприємством «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» з урахуванням роботи системи збирання, відведення та очищення стічних вод м. Суми. При цьому, розробники Проекту рішення не надали інформації, документів, в чому саме полягає необґрунтованість таких показників та які розміри ДК забруднюючих речовин слід вважати обґрунтованими.

Окрім цього, рішенням Сумського окружного адміністративного суду від 08.11.2019 по адміністративній справі № 480/3175/19 (яке набрало законної сили) за позовом ТОВ «Артторг» до Виконавчого комітету Сумської міської ради за участю третіх осіб: КП «Міськводоканал» Сумської міської ради, Державна регуляторна служба України про визнання протиправним та нечинним рішення Виконавчого комітету Сумської міської ради від 15.01.2019 № 4, позивачу відмовлено у задоволенні його позовних вимог. У мотивувальній частині рішення суд зазначив, що на його думку, оскаржуване рішення прийняте на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України, у зв'язку із чим у суду відсутні підстави для визнання його протиправним та нечинним. Судове рішення є обов'язковим до виконання (ст. 129¹ Конституції України).

Наслідком прийняття Проекту рішення, тобто скасування місцевих Правил, буде те, що виробник визначатиме ДК забруднюючих речовин у стічних водах за показниками, встановленими додатками 3, 4 Правил № 316 (які є більшими за показники, встановлені місцевими Правилами), концентрація мінералізації загальної (сухого залишку) не визначатиметься, а отже і не обмежуватиметься, взагалі.

Правилами охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами передбачено, що скидання зворотних вод у водні об'єкти допускається тільки за умови одержання в установленому порядку дозволу на спеціальне водокористування. Необхідний ступінь очищення зворотних вод, що скидаються у водні об'єкти, визначається нормативами гранично допустимого скидання (ГДС) забруднюючих речовин. Граничний обсяг скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти встановлюється у дозволі на спеціальне водокористування (пункти 15-17).

Контроль за цими вимогами здійснює Державна екологічна інспекція України і, у разі неспроможності КОС КП «Міськводоканал» забезпечити поліпшення якості води і дотримання санітарно-гігієнічних нормативів, застосує до виробника відповідні заходи впливу.

Отже, враховуючи вищевикладене, на думку правового управління Сумської міської ради, розробники Проекту рішення не навели законних, достатніх та обґрунтованих підстав для скасування Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми, а тому Проект рішення не відповідає вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Начальник правового управління

Бойко 700-628, Сабодаж 700-631

О.В. Чайченко

вул. Білопільський шлях, 9, м.Суми, 40009
тел. (факс) 700-181, 700-160
e-mail: vodocanal_sumy@ukr.net

9, Bilopilskiy way, Sumy, Ukraine, 40009
tel. 700-181, 700-160
e-mail: vodocanal_sumy@ukr.net

22/3992 № 1748/2021

Сумській міській раді
пл. Незалежності, 2, м. Суми, 40030

**Заперечення на проєкт рішення Сумської міської ради
“Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради
“Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого
водовідведення м. Суми” від 15.01.2019 № 4”**

Уважно ознайомившись із проєктом рішення Сумської міської ради “Про часткове скасування рішення виконавчого комітету Сумської міської ради “Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми” від 15.01.2019 № 4”, підготовленим депутатами Сумської міської ради Галаєвим Р.М. та Соколовим О.О. та оприлюдненим на сайті Сумської міської ради 09.06.2021 р., комунальне підприємство “Міськводоканал” Сумської міської ради заперечує проти його прийняття, виходячи з наступного:

1. Як всім відомо, очисні споруди КП “Міськводоканал” Сумської міської ради були побудовані ще в 1968 році і, виходячи з технічних можливостей міської каналізаційної мережі та очисних споруд згідно з Регламентом їх роботи, розраховані на прийом певної кількості стічних вод та очищення їх до певного рівня допустимих концентрацій забруднюючих речовин, що в подальшому надходять з очищеними стічними водами в басейн р. Псел.

Місцеві правила приймання стічних вод виконують перш за все функцію контролю якості та кількості скинутих споживачами стічних вод.

Відсутність місцевих Правил приймання стічних вод призведе до безконтрольного скиду споживачами в міську каналізаційну мережу стічних вод із значним перевищенням гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, з якими очисні споруди підприємства не в змозі будуть справитися із-за застарілого обладнання та незначної потужності споруд, що, в свою чергу, призведе до виникнення в місті аварійної ситуації, оскільки вихід з ладу очисних споруд загрожує залповим скидом у річку Псел неочищених стічних вод, що негативно вплине на екологічну ситуацію в місті.

2. “Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення м. Суми”, затвержені рішенням виконавчого комітету Сумської міської ради від 15.01.2019 р. № 4 (далі — Правила № 4, місцеві Правила приймання стічних вод), є регуляторним актом, оскільки встановлюють певні норми права, застосовуються неодноразово до широкого кола осіб та спрямовані на правове регулювання господарських відносин.

При їх розробленні та затвердженні розробниками та виконавчим комітетом Сумської міської ради було дотримано вимог Закону України № 1160 “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” (далі - Закон № 1160), Закону України “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення” (в т.ч. ст.13 та ст.13¹), Закону України “Про місцеве самоврядування”, а також “Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення”, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 р. № 316 (далі — Правила № 316).

Підтвердженням дотримання виконавчим комітетом Сумської міської ради процедури прийняття регуляторного акту та виконання вимог чинного законодавства є рішення Сумського окружного адміністративного суду від 08.11.2019 р. по справі № 480/3175/19, що набрало законної сили, яким відмовлено ТОВ “Артторг” в задоволенні адміністративного позову до виконавчого комітету Сумської міської ради, треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору: КП “Міськводоканал” Сумської міської ради та Державна регуляторна служба України, про визнання протиправним та нечинним рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від 15.01.2019 року № 4 “Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми”.

При цьому, Сумський окружний адміністративний суд по справі № 480/3175/19 зробив висновки, що відсутні підстави для визнання протиправним та нечинним рішення від 15.01.2019 року № 4 “Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми”. (дане

рішення суду є у вільному доступі на сайті “Єдиний державний реєстр судових рішень” та його копія надсилалася судом Державній регуляторній службі України, як третій особі по справі).

3. Правила № 4 були розроблені на виконання вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-ХІІ із змінами, Закону України “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення” від 10.01.2002 № 2918-ІІІ, із змінами, Правил № 316.

Правила № 4 враховують місцеві особливості приймання і очищення стічних вод споживачів та визначають ДК забруднюючих речовин, що можуть скидатися до систем централізованого водовідведення міста.

Згідно п. 4 Загальних положень Правил № 316 місцеві правила приймання затверджуються органами місцевого самоврядування та є обов’язковими для виробників та споживачів.

Відповідно до ст. 13 Закону України “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення” до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, окрім іншого, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідних населених пунктів.

Керуючись ч.3 ст. 52 та ст. 25 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, Сумська міська рада 26.09.2018 р. прийняла рішення № 3911-МР, яким затвердила розподіл між Сумською міською радою, виконавчим комітетом Сумської міської ради та департаментом інфраструктури міста Сумської міської ради повноважень, визначених ст. 13 Закону України “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення”. Тож, відповідно до додатку до рішення Сумської міської ради від 26.09.2018 № 3911-МР, до повноважень виконавчого комітету Сумської міської ради у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належить, окрім іншого, затвердження місцевих правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення відповідних населених пунктів.

Проект рішення виконавчого комітету Сумської міської ради «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми», Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми та Аналіз регуляторного впливу проекту рішення подавалися на погодження Сумському обласному територіальному відділенню Антимонопольного комітету України, яке листом від 28.11.2018 р. № 02-03/1691 повідомило про погодження проекту як такого, що не суперечить законодавству про захист економічної конкуренції.

Законом № 1160 не встановлено обов’язку для виконавчих комітетів відповідних рад подавати проекти регуляторних актів до уповноваженого органу (Державної регуляторної служби України) для підготовки пропозицій щодо удосконалення цих проектів регуляторних актів відповідно до принципів державної регуляторної політики.

Таким чином, з метою захисту здоров’я персоналу систем збирання, відведення стічних вод та очисних споруд; запобігання псуванню обладнання систем водовідведення, очисних і суміжних з ними підприємств; гарантування безперебійної в межах регламентних норм роботи споруд очищення стічних вод та обробки осадів; гарантування, що скиди стічних вод з очисних споруд не спричинять згубного впливу на навколишнє середовище; гарантування, що осад може бути утилізований у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб, 15.01.2019 виконавчим комітетом Сумської міської ради було прийнято рішення № 4, яким затверджено місцеві “Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми” (далі --- Правила № 4).

4. В розділі 4 Правил № 4 наведений порядок визначення ДК забруднюючих речовин, що відповідає вимогам розділу 4 Правил № 316, відповідно до якого Виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів як найменшу з чотирьох величин:

- 1) ДК забруднюючої речовини в каналізаційній мережі (на каналізаційному випуску споживача);
- 2) ДК забруднюючої речовини в спорудах біологічного очищення (на вході в ці споруди);
- 3) величини лімітів на скидання забруднюючих речовин, які визначені у дозволі на спеціальне водокористування, виданому виробнику відповідно до статті 49 Водного кодексу України;
- 4) допустимого вмісту важких металів в осадах стічних вод, що можуть використовуватися як органічні добрива згідно з додатком 3 до цих Правил.

Розрахунок ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів проводять для кожних КОС виробника або для кожного з каналізаційних колекторів, які відводять стічні води до цих очисних споруд.

Згідно п.2. розд. 4 Правил № 316 у разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені місцевими правилами приймання, а за їх відсутності - відповідно до вимог до складу та властивостей стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, для безпечного їх відведення та очищення на КОС згідно з додатком 4 до Правил.

При цьому, п.п. 4.2., 4.3. Правил № 4 передбачено, що для всіх споживачів, що скидають стічні води до системи централізованого водовідведення м. Суми або безпосередньо на очисні споруди м. Суми, встановлюються максимально допустимі концентрації забруднюючих речовин (ДК).

ДК визначаються виробником на підставі: технологічного регламенту роботи КОС; дозволу на спеціальне водокористування; результатів моніторингу забруднень в господарсько-побутових водах, що надходять до системи централізованого водовідведення м. Суми; фактичних даних надходження стічних

вод на КОС м. Суми; фактичних даних вмісту забруднень у вихідних та очищених стічних водах КОС м. Суми; фактичних даних якості питної води; виходячи з продуктивності та можливостей технології очищення, що реалізована на міських КОС.

У разі визначення ДК забруднюючої речовини в стічних водах, що скидаються до системи централізованого водовідведення або безпосередньо на очисні споруди м. Суми, за ДК у каналізаційній мережі приймають ДК, визначені додатком 3 до цих Правил.

У разі виявлення у стічних водах споживачів речовин, ДК яких не передбачені цими Правилами, виробник визначає ДК забруднюючих речовин у стічних водах згідно з Правилами № 316.

Таким чином, Додаток 3 до Правил № 4, в якому наведені ДК забруднюючих речовин, розраховані у відповідності до вимог розділу 4 Правил № 316 та Правил № 4.

ДК забруднюючих речовин, що можуть скидатися до систем централізованого водовідведення міста Суми, наведені в Додатку 3 до Правил № 4, визначалися спеціалістами державного підприємства Науково-дослідного та конструкторсько-технологічного інституту міського господарства в м. Києві (далі - Інститут), на підставі вимог розділу 4 Правил № 316. При цьому, звертаємо Вашу увагу, що даний Інститут є одним з розробників Правил № 316.

Детально вивчивши поставлене перед науково-дослідним інститутом завдання та документи, спеціалісти Інституту на підставі: технологічного регламенту роботи КОС; дозволу на спеціальне водокористування; результатів моніторингу забруднень в господарсько-побутових водах, що надходять до системи централізованого водовідведення м. Суми; фактичних даних надходження стічних вод на КОС м. Суми; фактичних даних вмісту забруднень у вихідних та очищених стічних водах КОС м. Суми; фактичних даних якості питної води; виходячи з продуктивності та можливостей технології очищення, що реалізована на міських КОС, розрахували та визначили ДК забруднюючих речовин, що можуть скидатися до систем централізованого водовідведення міста Суми, надавши КП "Міськводоканал" Сумської міської ради відповідний Звіт «Розрахунок допустимих концентрацій забруднюючих речовин в стічних водах, що скидають споживачі до системи централізованого водовідведення м. Суми для використання в Правилах приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення в м. Суми».

5. Ознайомившись з листом Державної регуляторної служби України від 22.03.2021 № 1264/0/2021, комунальне підприємство "Міськводоканал" Сумської міської ради вважає вимоги Державної регуляторної служби України необґрунтованими та такими, що не підлягають задоволенню.

Зокрема, твердження Державної регуляторної служби України про те, що показники ДК забруднюючих речовин, визначені в Додатку 3 до Правил № 4, значно занижені в порівнянні з ДК, визначених в додатку 4 до Правил № 316, є некоректним, оскільки ці показники порівнювати не можна.

Правила № 4 приймалися з метою:

- захисту здоров'я персоналу систем збирання, відведення стічних вод та очисних споруд;
- запобігання псуванню обладнання систем водовідведення, очисних і суміжних з ними підприємств;
- гарантування безперебійної в межах регламентних норм роботи споруд очищення стічних вод та обробки осадів;
- гарантування, що скиди стічних вод з очисних споруд не спричинять згубного впливу на навколишнє середовище;
- гарантування, що осад може бути утилізований у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб.

Дотримання кожної з розрахованих ДК забруднюючих речовин забезпечує виконання як мінімум однієї з означених цілей, а Правила вимагають одночасного виконання усіх цілей. Тому розділ 4 Правил № 316 встановлює порядок визначення тієї ДК, дотримання якої дозволить досягти бажаного результату.

Для досягнення цих цілей у відповідності з вимогами розділу IV Правил № 316 розраховуються ДК забруднюючих речовин в стічних водах споживачів послуг водовідведення конкретного населеного пункту.

Через різні можливості КОС та значень встановлених ГДС для них Правилами № 316 не встановлено, і не могло бути встановлено ДК, які забезпечують досягнення усіх вказаних цілей для кожного населеного пункту України. На загальнодержавному рівні це може бути зроблено для ДК додатку 4, які забезпечують досягнення лише перших двох цілей. Ці ДК в переважній більшості випадків не забезпечують досягнення решти цілей, які проголошуються в п. 1 розділу I Правил № 316, і не використовуються як визначальні в місцевих Правилах.

Якість зворотніх стічних вод, які потрапляють в р. Псел, напряму залежить від того, яка кількість, та з якими перевищеннями допустимих концентрацій забруднюючих речовин стічні води потрапляють до каналізаційної мережі м. Суми, а також від технічних можливостей очисних споруд підприємства.

При цьому, результати спостережень хімічної лабораторії очисних споруд за якістю стічних вод після очищення на очисних спорудах та за якістю скиду зворотних вод у водоприймач р. Псел підприємством щомісяця надаються до департаменту екології та охорони природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації та до обласного виробничого управління водного господарства.

Таким чином, Правила № 316 не встановлюють і не можуть в принципі, встановити єдині ДК для

972

всіх населених пунктів через різні можливості каналізаційних очисних споруд (КОС) та значення встановлених ГДС для них.

Правила № 4, на відміну від Правил № 316, враховують саме місцеві особливості приймання і очищення стічних вод споживачів та визначають допустимі концентрації (далі - ДК) забруднюючих речовин, що можуть скидатися до систем централізованого водовідведення міста Суми, виходячи з технічних можливостей міської каналізаційної мережі та існуючого комплексу очисних споруд в м. Суми.

Виконання вимог Правил № 4 та дотримання споживачами м. Суми ДК забруднюючих речовин, визначених в Додатку 3 до Правил № 4 дозволяє досягти всіх означених Правилами цілей їх прийняття, про що також свідчить Звіт про повторне відстеження результативності зазначеного регуляторного акту.

Згідно Звіту про повторне відстеження результативності регуляторного акту, яке здійснювалося у термін з 05.02.2021 р. по 05.03.2021 р., результати реалізації положень Правил № 4 мають позитивну динаміку, головною ознакою є дотримання більшістю споживачів установлених кількісних та якісних показників стічних вод на випусках у систему водовідведення м. Суми. До системи централізованого водовідведення приймаються в більшості випадків стічні води споживачів, які не призводять до порушення роботи каналізаційних мереж та очисних споруд.

Зазначений регуляторний акт за результатами повторного відстеження має достатній рівень досягнення визначених цілей, реалізується мета прийняття Правил № 4: захищено здоров'я персоналу очисних споруд; обладнання систем водовідведення та очисних споруд підприємства працює у штатному режимі; споруди очищення стічних вод та обробки осадів працюють безперебійно в межах регламентних норм; скиди зворотніх очищених стічних вод з очисних споруд у водний об'єкт не спричиняють згубного впливу на навколишнє середовище; осад утилізується у безпечний і прийнятний для навколишнього середовища спосіб, тощо.

6. Як вже зазначалося, виконуючи вимогу Закону № 1160, виконавчим комітетом Сумської міської ради було витримано процедуру прийняття регуляторного акту, оприлюднено проект регуляторного акта рішення та Правила приймання стічних вод разом із відповідним аналізом регуляторного впливу одночасно з повідомленням про оприлюднення цього проекту регуляторного акта в офіційному друкованому засобі - Офіційному віснику Сумської міської ради від 03.12.2018 р. № 187 та на сайтах Сумської міської ради, Департаменту інфраструктури Сумської міської ради та КП "Міськводоканал" Сумської міської ради.

Аналіз регуляторного впливу проекту рішення виконавчого комітету Сумської міської ради "Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми" (далі - Аналіз) підготовлено у повній відповідності з вимогами Методики проведення аналізу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 р. № 308 (зі змінами).

Розробниками проекту регуляторного акту було здійснено Розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком № 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акту (Тест малого підприємництва) на підставі даних, наданих суб'єктами малого підприємництва під час письмового опитування щодо можливих витрат останніх на виконання вимог запропонованого регуляторного акту, що і було відображено в Аналізі.

При підготовці Аналізу регуляторного впливу розробники визначили та проаналізували проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання господарських відносин, а також оцінили важливість цієї проблеми; обґрунтували, чому визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів і потребує державного регулювання; обґрунтували, чому визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, та розглянули можливість внесення змін до них; визначили очікувані результати прийняття запропонованого регуляторного акта, у тому числі здійснили розрахунок очікуваних витрат та вигод суб'єктів господарювання, громадян та держави внаслідок дії регуляторного акта; визначили цілі державного регулювання; визначили та оцінили усі прийнятні альтернативні способи досягнення встановлених цілей, у тому числі ті з них, які не передбачають безпосереднього державного регулювання господарських відносин; аргументували переваги обраного способу досягнення встановлених цілей; описали механізми і заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми шляхом прийняття запропонованого регуляторного акта; обґрунтували можливість досягнення встановлених цілей у разі прийняття запропонованого регуляторного акта; обґрунтовано довели, що досягнення запропонованим регуляторним актом встановлених цілей є можливим з найменшими витратами для суб'єктів господарювання, громадян та держави; обґрунтовано довели, що вигоди, які виникатимуть внаслідок дії запропонованого регуляторного акта, виправдовують відповідні витрати у випадку, якщо витрати та/або вигоди не можуть бути кількісно визначені; оцінили можливість впровадження та виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи державної влади, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги; оцінили ризик впливу зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта; обґрунтували запропонований строк чинності регуляторного акта; визначили показники результативності регуляторного акта; визначили заходи, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта в разі його прийняття.

Протягом місяця від мешканців міста приймалися зауваження та пропозиції до вищезгаданого регуляторного акту. Всі зауваження та пропозиції, що надходили, були розглянуті розробниками, деякі з них

були враховані, деякі обгрунтовано відхилені. Тобто всі зацікавлені особи мали можливість висловитись з приводу нового нормативно-правового акта.

Зауваження щодо надмірних додаткових фінансових затрат від споживачів ні до розробників регуляторного акту, ні до виконавчого комітету Сумської міської ради не надходили.

Ще раз наголошуємо, що правомірність дії виконавчого комітету Сумської міської ради щодо затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення міста Суми рішенням від 15.01.2019 № 4 та дотримання ним процедури прийняття регуляторного акту підтверджується рішенням Сумського окружного адміністративного суду від 08.11.2019 р. № 480/3175/19, що набрало законної сили.

7. Державна регуляторна служба України в своєму листі звертає увагу на деякі обставини, викладені заявником ТОВ "Культурно-діловий центр" у своєму зверненні. Зокрема, заявник зазначив, що *"практична реалізація дотримання вимог ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживачів, що скидаються до систем централізованого водовідведення м. Суми, встановлених додатком 3 до Правил м.Суми, призводить до додаткових фінансових витрат суб'єктів господарювання, які полягають у необхідності будівництва локальних очисних споруд, замовленні специфічного обладнання тощо. Так, усі виробники очисного обладнання виробляють продукцію під вимоги державних норм, тобто Правил № 316, яке на виконання місцевих правил у відповідному регіоні не розраховане. Зазначене також призводить до збільшення випадків накладення десятикратних штрафів на суб'єктів господарювання, що провадять господарську діяльність у відповідній сфері"*.

Враховуючи, що питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих - 837 одиниць та мікро підприємств - 2133 одиниць, разом — 2 970 одиниць) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання складає 90,22 % (тобто перевищує 10 %), під час підготовки Аналізу регуляторного впливу було здійснено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акту - "Тест малого підприємництва" (далі — М-Тест), на підставі даних, наданих суб'єктами малого підприємництва під час письмового опитування щодо можливих витрат останніх на виконання вимог запропонованого регуляторного акту, що і було відображено в Аналізі. Крім цього, було здійснено і розрахунок витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва.

Відповідно до підп. 2.2.1. п.2.2. Правил № 4 Споживачі повинні, окрім іншого, дотримуватися вимог до скиду стічних вод та установлених кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках споживачів, вимагати від субспоживачів виконання положень цих Правил.

Пунктом 3.3 Правил № 4 визначено, що у разі якщо на об'єктах споживачів здійснюються виробничі процеси, передбачені переліком виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод згідно з додатком 1 до цих Правил, а також при систематичному скиді понаднормативних забруднень, скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення без попереднього їх очищення на локальних очисних спорудах не допускається, крім випадку, визначеному у п. 3.6. розд. 3 цих Правил.

Додаток 1 до Правил № 4 містять Перелік виробничих процесів, під час здійснення яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скидання до системи централізованого водовідведення та очищення.

Тобто п. 3.3 Правил № 4 містить вимогу щодо попереднього очищення стоків на локальних очисних спорудах в обов'язковому порядку лише для тих споживачів, які здійснюють виробничі процеси, передбачені переліком, визначеним в Додатку 1 до Правил № 4.

Проте, звертаємо увагу, що суб'єкти малого підприємництва в м. Суми, питома вага яких у загальній кількості суб'єктів господарювання складає 90,22 %, не здійснюють виробничі процеси, перелік яких передбачено Додатком 1 до Правил № 4.

Тому попереднє очищення стоків на локальних очисних спорудах (до яких відносяться і жируловлювачі, сміттеуловлювачі, тощо) перед їх скидом до систем централізованого водовідведення міста повинні здійснювати ті споживачі (в т.ч. суб'єкти малого підприємництва), у стічних водах яких виробником систематично виявляються перевищення ДК забруднюючих речовин. В таких випадках, з метою попередження подальших понаднормативних скидів, споживачі самостійно приймають рішення щодо необхідності встановлення локальних очисних споруд (жируловлювачів, сміттеуловлювачів, інші пристрої, тощо).

Правила № 4 не містять вимог до технічного обладнання (локальних очисних споруд (жируловлювачі, сміттеуловлювачі, інші пристрої, тощо), яке необхідно встановити споживачам для забезпечення попереднього очищення стоків. В рамках Закону України "Про захист економічної конкуренції" підприємство не може диктувати споживачу які пристрої, обладнання (локальні очисні споруди) йому необхідно встановити (модель, марку, виробника даного пристрою, тощо) та його вартість.

На сьогоднішній день технічний прогрес не стоїть на місці. Сучасний ринок техніки надає широкий вибір технічних засобів та пристроїв, які дозволяють очистити стічні води споживачів до необхідної

допустимої концентрації. Моделі, марки, виробники даних пристроїв, як і цінова політика на них різні, тому споживач не обмежений у виборі.

В кожному окремому випадку споживач самостійно визначає які пристрої, обладнання (локальні очисні споруди) йому необхідно встановити та які заходи необхідно вжити для попередження в майбутньому скидів в міську каналізаційну систему стічних вод з понаднормативними забрудненнями, тобто споживач самостійно обирає модель, марку, виробника даного пристрою (від чого залежить цінова політика), в залежності від виявлених в стічних водах споживача перевищень показників ДК забруднюючих речовин.

Таким чином, стає зрозумілим, що викладені в листі від 22.03.2021 № 1264/0/2021 висновки Державною регуляторною службою України зроблені лише на підставі обставин, викладених у зверненні ТОВ “Культурно-діловий центр”, не дослідивши підняте споживачем питання в повному обсязі.

Крім цього, Правила № 4 не передбачають “10-ти кратних штрафів на суб’єктів господарювання, що провадять господарську діяльність у відповідній сфері”, як зазначає у зверненні заявник.

Правила № 4 покладають на виробника — КП “Міськводоканал” Сумської міської ради функцію контролю якості, кількості і режиму скидання стічних вод споживачами. З метою контролю якості стічних вод споживачів виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

В свою чергу, кошти, сплачені споживачами за понаднормативний скид до систем централізованого водовідведення міста стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин, КП “Міськводоканал” Сумської міської ради спрямовує на відшкодування збитків, викликаних цими скидами, на ремонт і поліпшення експлуатації каналізаційних мереж та очисних споруд, на їх модернізацію, а також на розвиток каналізаційного господарства міста.

Таким чином, підставою для нарахування споживачам плати за скид понаднормативних забруднень є виявлені у стічних водах споживачів перевищення ДК забруднюючих речовин, визначених в Правилах № 4. Тобто, якщо перевищення ДК забруднюючих речовин при дослідженні якості стічних вод споживача не виявлено, плата за понаднормативний скид не нараховується.

При цьому, аналіз наявної на підприємстві інформації (даних, одержаних шляхом ведення статистичного обліку, та узагальнених даних результатів дослідження відібраних проб стічних вод споживачів, отриманих лабораторією промстоків КП “Міськводоканал” Сумської міської ради) свідчить, що в більшості випадків стічні води споживачів, в тому числі суб’єктів малого підприємництва, відповідають ДК, встановленим Правилами № 4. В одиничних випадках, у суб’єктів малого підприємництва, виявлялися незначні перевищення по жирам, однак встановлення споживачами жиρούловнювачів вирішувало в майбутньому питання з перевищеннями по даному показнику ДК.

Підсумовуючи вищевикладене, ні Положенням про Державну регуляторну службу України, ні Законом № 1160 не передбачені механізми впливу Державної регуляторної служби під час прийняття, відстеження результативності та перегляду регуляторних актів, прийнятих виконавчими комітетами відповідних міських рад.

Вважаємо, що висновок Державної регуляторної служби України стосовно того, що п. 4.3. розділу 4 та Додаток 3 Правил № 4 не узгоджуються з принципами державної регуляторної політики, визначеними ст. 4 Закону № 1160, є упередженням та необгрунтованим, таким, що ґрунтується лише на міркуваннях заявника, викладених у зверненні ТОВ “Культурно-діловий центр”.

Крім цього, вважаємо за необхідним зазначити, що на сьогоднішній день окремі юридичні особи своїми діями чинять перешкоди виробнику у здійсненні останнім функції контролю якості, кількості і режиму скидання стічних вод споживачів, вводять в оману державні органи, зазначаючи у зверненнях недостовірну, викривлену інформацію, спотворюють дані, затягують судові процеси, тощо, у зв’язку з чим КП “Міськводоканал” Сумської міської ради має намір звернутися до НАЗК та правоохоронних органів з проханням розібратися у зазначеній ситуації.

Таким чином, на сьогоднішній день відсутні законні підстави для прийняття Сумською міською радою вищезазначеного проєкту рішення, підготовленого депутатами Галаєвим Р.М. та Соколовим О.О., а також для “часткового скасування” рішення виконавчого комітету Сумської міської ради “Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення м. Суми” від 15.01.2019 № 4”.

З повагою,
директор КП “Міськводоканал”
Сумської міської ради

Анатолій Сагач